

Top 10 *Sedum* – laagblijvende soorten: niet alleen voor op het dak

Marlien van der Linden

Van klassiekers tot nieuwe cultivars

De naam *Sedum* komt van het Latijnse woord *sedere*, dat 'zitten' betekent. Een zittende plant dus. En dat klopt, gezien de groeiwijze van de *Sedum*-soorten waar het in deze aflevering over gaat.

Auteur: Marlien van der Linden

Het geslacht *Sedum* behoort tot *Crassulaceae*, de familie van de vetplanten, die allemaal de eigenschap hebben dat ze vocht opslaan in het blad zodat drogere periodes kunnen worden doorstaan. Andere bekende familieleden zijn *Sempervivum* en de kamerplanten *Crassula* (de naamdrager van de familie dus) en *Kalanchoë*. De bloemetjes staan altijd als scherm bij elkaar, met meestal vijf bloemblaadjes en duidelijke meeldraden. Hierdoor komen er veel insecten op af.

Laagblijvende *Sedum*-soorten zijn de laatste jaren extra populair vanwege het gebruik als dakbedekking. Daarvoor worden meestal de zaaibare soorten gebruikt, zoals *Sedum acre*, *Sedum album*, *Sedum lydium* en *Sedum spurium*. In deze aflevering ga ik in op de wat apartere soorten, die vooral sierwaarde hebben door de bladvorm.

Combinaties

Ontwerpers bedenken vaak grote borders met prachtige combinaties van vaste planten in allerlei kleuren en hoogtes. Maar er zijn altijd gedeeltes van een tuin die vragen om een subtielere aanpak: een rand van een border, langs de muren van het huis, hoekjes van paden die niet belopen worden, een saaie parkeerplaats enzovoort. Dit zijn allemaal plekken waar *Sedum* goed kan gedijen, mits in de volle zon. Als een voortuin vol grind ligt van de vorige bewoners, is dat een uitgelezen kans om de tuin op een duurzame manier te vergroenen met dit soort bodembedekkers. Een bijkomend voordeel: de meeste blijven in de winter groen.

Ongevoelig voor ziekten en plagen

Zoals gezegd, zijn deze vetplanten vooral geschikt voor in de volle zon. De voorkeur gaat uit naar kalkminnende grond, maar belangrijker is een goed doorlatende grond. Er hoeft geen voeding in te zitten. Arme zandgrond

moet voldoende zijn; dan zullen de planten niet ziek worden. Staan ze te vochtig, dan zullen ze weggrotten, vooral na de winter. Hogere *Sedum*-soorten, zoals de overbekende *Sedum* 'Herbstfreude', kunnen gevoelig zijn voor (valse) meeldauw. Daar hebben de laagblijvende soorten nauwelijks last van.

Door elkaar?

Het is leuk om te spelen met de diversiteit aan bladvormen en -kleuren voor afwisseling en kijkplezier. Er is zoveel variatie in laagblijvende *Sedum*-soorten en -cultivars; daar moet je gebruik van maken. Grijs tinten combineren met roodbladigen, of rood-oranje tinten mengen met geelbladigen – genoeg keuze om er een spannend geheel van te maken. Maar grotere vlakken van hetzelfde kan ook. Een greep uit het wat nieuwere sortiment:

DE TOP 10

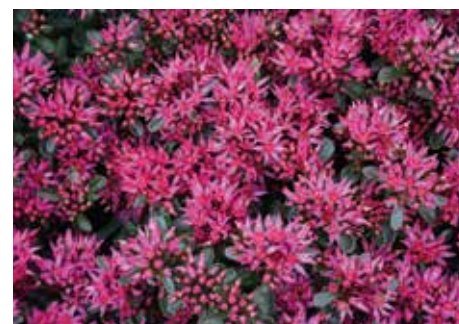
1. *Sedum sieboldii*

Ik begin deze top 10 graag met een soort – dus niet nieuw – die naar mijn idee te weinig toegepast wordt. Zoals de tweede naam al doet vermoeden, komt deze *Sedum* voor in de natuur in Japan. Hij is langs rivieren en kliffen te vinden. Voor een bodembedekkende soort heeft hij vrij grof, grijsachtig blad, dat met lange stengels over de grond ligt gedrapeerd. Door de grootte van het blad zorgt hij voor afwisseling met andere bladvormen. Er bestaat een bontbladige selectie, 'Mediovariegata' genaamd.

2. *Sedum cauticola* 'Coca Cola'

De variant 'Lidakense' is veel bekender en wordt algemeen gekweekt. 'Coca Cola' is een nieuwere cultivar, die ronder blad heeft en een lichtere roze bloemkleur. De blaadjes staan ook dichter bij elkaar. *S. cauticola* komt van origine ook uit Japan, van het noordelijke eiland Hokkaido. Hij is fijner van structuur dan de bovenstaande soort. Hij bloeit eveneens in augustus/september en komt inclusief bloem ook niet boven de 10 cm uit. Hij lijkt op *Sedum ewersii*, maar die heeft iets getand blad en is bovendien bladverliezend.

3. *Sedum spurium* 'Setz0001' SPOT ON Deep Rose

Sedum spurium wordt al jarenlang in allerlei cultivars aangeboden. 'Schorbusser Blut', 'Purpurteppich' en 'Fuldaglut' zijn bekende namen. Hij komt van nature voor in het Kaukasusgebergte tot in Noord-Iran. De soort is bestand tegen een iets minder droge bodem en kan zelfs in de halfschaduw. Een makkelijke, veelzijdige plant, dus. Het verschil met deze vrij nieuwe cultivar zit hem in de compacte groei, het intens donkerrode blad en de rijke bloei in juli en augustus.

4. *Sedum* 'Wildfire' (Sunsparkler-serie)

Een serie met spectaculaire kleuren in het blad is de Sunsparkler-serie. Wát een verschillende tinten zitten er in het blad van deze groep bodembedekkers. 'Wildfire' valt op door het bordeauxrode blad met een oranje rand. De cultivar is een mutant uit *Sedum* 'Firecracker', ook een introductie van het Amerikaanse bedrijf dat de Sunsparkler-serie op de markt heeft gebracht. Door de typische kleur zijn er weer andere combinaties te maken dan met de geijkte soorten, zoals met de felgekleurde bloemen van *Delosperma*.

5. *Sedum* 'Lime Zinger' (Sunsparkler-serie)

Nóg maar een uit deze serie, om aan te geven dat er heel veel verschillende zijn met een verschillende uitstraling. Het grijsgroene blad is bijzonder door het donkerrode randje als accent. *Thymus praecox* 'Coccineus', bijvoorbeeld, zou niet misstaan als buurman. Net zoals zijn voorgaande 'broertje' bloeit hij in juli en augustus met een roze schermbloemetje. Hij wordt maximaal 15 cm hoog met het bloemsteel-erfij en heeft al in 2014 een zilveren medaille gewonnen tijdens de vakbeurs Plantarium. Deze plant is beproefd en redelijk nieuw.

6. *Sedum* 'Chocolate Ball'

Dit is een zeer fijnbladige *Sedum* met donker blad. De vorm van het blad zit enigszins tussen die van *Sedum album* en *Sedum reflexum* in. Na een aantal roze bloeiende varianten is dit een geel bloeiende, die in juli/augustus tot bloei komt. Er zit *Sedum polytrichoides* bloei in, een soort die in Oost-Azië voorkomt. Het contrast tussen het donkere blad en de gele bloem maakt hem aantrekkelijk. *Sedum acre* 'Yellow Queen' zou niet misstaan als frisgroene tegenhanger.

7. *Sedum reflexum* 'Lemon Ball'

Sedum reflexum is altijd mijn favoriet geweest. Hij is wat meer uitgesproken dan bijvoorbeeld *Sedum spurium* of *S. spathulifolium*. Daarbij let ik niet op de kleur, maar vooral op de structuur van het blad: pittig gepunte vetblaadjes die parmantig horizontaal van de steel af staan. 'Lemon Ball' is een verbeterde vorm van de oude getrouwe 'Angelina'. Hij is nog intenser geel, dus ideaal om licht in de duisternis te geven zonder tuinverlichting. Denk aan een hoek bij een huis of een schuur.

8. *Sedum reflexum* 'Blue Spruce'

Op favorieten mag je extra de klémtoon leggen, dus ook op de blauw-grijsbladige vorm van *Sedum reflexum*. *S. reflexum* is overigens inheems in ons land en is bekend onder de Nederlandse naam 'tripmadam'. Hij hoort thuis op zandgrond, muurtjes en rivierdalhelingen en is een waardplant voor de zeldzame apollovlinder. Het zou toch mooi zijn als we die een handje kunnen helpen met de aanplant van deze soort. In de natuur is hij vaak te vinden in gezelschap van *Thymus pulegioides* (grote tijm).

9. *Sedum* 'Bertram Anderson'

S. 'Bertram Anderson' is de meest grofbladige van dit tiental. Hij heeft muisgrijs blad langs slappe stelen, zodat de plant de bodem bedekt. De bloemen zijn oudroze en bloeien al in juni en juli. Bertram Anderson was een Engelse tuinliefhebber, die tijdens zijn leven maar liefst zes tuinen heeft aangelegd omdat hij als chemicus steeds moest verhuizen. Hij verzamelde tijdens zijn vakanties nieuwe soorten en vulde zijn tuinen hiermee. Dit is geen nieuwe introductie, maar wel één die nog ongeëvenaard is in zijn soort.

10. *Sedum takesimense* 'Nonsital'
ATLANTIS

Tot slot een superbontbladig vetkruid met gele bloemen. Deze *Sedum* heeft in 2019 de prijs voor de beste plant gewonnen op de beroemde Engelse Chelsea Flowershow. In Nederland won hij in hetzelfde jaar zilver tijdens Plantarium. De één vindt hem foeilelijk, de ander ziet creatieve mogelijkheden. De groenbladige soort is te vinden langs de kust van Zuid-Korea. De crèmewitte rand is duidelijk aanwezig, waardoor ook de gezaagde bladinsnede goed uitkomt. De plant groeit in de breedte tot 50 cm uit.

Top 10	Kleur bloem	Bloeitijd	Hoogte	Per m ²	Kleur blad
<i>sieboldii</i>	oudroze	jul-aug	10 cm	9	grijsblauw
<i>cauticola</i> 'Coca Cola'	oudroze	jul-aug	10 cm	9	grijsblauw
<i>SPOT ON Deep Rose</i>	oudroze	jul-aug	15 cm	9	donkerrood
Wildfire	roze	jul-aug	5 tot 10 cm	9	rood met oranje
Lime Zinger	roze	jul-aug	5 tot 10 cm	9	grijsgroen met rode rand
Chocolate Ball	warmgeel	jul-aug	3 tot 7 cm	9	bruin
<i>reflexum</i> 'Lemon Ball'	geel	jul-aug	5 tot 10 cm	9	frisgeel
<i>reflexum</i> 'Blue Spruce'	geel	jul-aug	5 tot 10 cm	9	grijsgroen
<i>Bertram</i> 'Anderson'	oudroze	jun-jul	5 tot 10 cm	7	grijsblauw
<i>takesimense</i> ATLANTIS	geel	mei-jul	3 tot 5 cm	7	groen met crème rand

Er zijn altijd gedeeltes van een tuin die vragen om een subtielere aanpak

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!